

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) ZAMKOWA 3—3

Nr.

Wilno, dnia 8 sierpnia 1931 r.

490.

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

Dział.Str.

K r o n i k a .

1. Sprawa tranzytu polskiego przez Litwę.-	I.	1.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

2. Szkolnictwo litewskie w cyfrach.	II.	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

3. "Lietuvos Zinios" o stosunkach mniejszości narodowych z partją rządzącą.-	III.	2.
4. "Lietuvos Aidas" o nieobywatelskim stanowisku prasy opozycyjnej.-	"	"

VIII. Z PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

5. Polemika "Vilniaus Rytojus" ze "Słowem".-		

-----000000§00000-----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Sprawa tranzytu polskiego przez Litwę. "Elta" donosi z Kowna, że litewskie Ministerstwo Komunikacji opracowało przepisy, dotyczące uregulowania tranzytu polskiego przez Litwę, jako kompensaty za tranzyt towarów litewskich przez t.zw.korytarz polski.

II. ZAGADNIENIA GOSPODARCZE.

K r o n i k a .

R o l n i c t w o l i t e w s k i e w c y f r a c h /dokończenie/.

Powiaty	Ilość gospodarstw	%	Ilość hektarów	%
---------	----------------------	---	-------------------	---

3. K i e r o w n i c y gospodarstw

Olicki	95	0,59	858,06	0,39
Birżański	159	1,07	2.390,91	1,06
Kowieński i m.Kowno	211	1,47	1.886,86	0,99
Kiejdański	117	0,99	1.648,51	0,83
Kretyngowski	135	0,97	1.765,57	0,85
Marjampolski	221	1,81	1.424,21	0,93
Możejkowski	86	0,86	1.046,14	0,65
Poniewieski	205	1,02	2.654,02	0,76
Rosieński	112	0,73	1.489,76	0,60
Rakiski	112	0,89	1.503,31	0,82
Sejneński	44	0,73	402,14	0,45
Szakiowski	92	0,96	767,10	0,59
Szawelski	241	0,97	2.853,51	0,60
Taurogski	138	0,80	1.773,94	0,71
Telszewski	129	1,11	1.968,46	0,97
Trocki	123	0,96	1.485,78	0,99
Wilkomierski	151	0,79	1.966,12	0,90
Uciański	100	0,61	1.196,38	0,79
Wyłkowyski	51	0,56	454,59	0,51
Jezioroski	42	0,62	706,18	0,37
Obszar Kłajpedy	202	-	8.119,83	0,73

Razem:	2.766	18,51	38.361,38	15,49
--------	-------	-------	-----------	-------

4. A d m i n i s t r a t o r z y

Olicki	22	0,14	299,69	0,14
Birżański	17	0,12	2.154,08	0,95
Kowieński i m.Kowno	40	0,27	1.600,55	0,84
Kiejdański	32	0,27	3.597,85	1,82
Kretyngowski	44	0,32	2.103,76	1,01
Marjampolski	41	0,33	433,30	0,29
Możejkowski	16	0,16	957,50	0,60
Poniewieski	35	0,17	1.485,00	0,43
Rosieński	23	0,14	590,15	0,23
Rakiski	17	0,13	598,77	0,32
Sejneński	9	0,15	291,56	0,32
Szakiowski	30	0,31	455,43	0,34
Szawelski	52	0,21	3.268,73	0,68
Taurogski	16	0,10	413,50	0,16
Telszewski	29	0,25	765,08	0,38
Trocki	4	0,03	76,83	0,05
Wilkomierski	24	0,13	1.542,78	0,62
Uciański	15	0,09	678,55	0,08

Wyłkowyski	7	0,08	192,82	0,16
Jezioroski	5	0,07	269,97	0,28
Obszar Kłajpedy	216	-	1.526,90	-

Razem	694	0,347	22.802,80	0,970
-------	-----	-------	-----------	-------

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Zinios" o stosunkach mniejszości
ci narodowych z partją rządzącą.

"Lietuvos Zinios" Nr.166 z dn.25.VII.1931 r. Artykuł p.t.

Nauka obywatelstwa". Streszczenie:

Grupy prawicowe mniejszości narodowych, kierując się
względami nacjonalizmu braki czynny udział w wyborach do samorządu.
Obecnie zbierają owoce swego oportunistu. Skarżą się bowiem na igno-
rowanie swych praw przez partję rządzącą. Tak np.w samorządzie
kowieńskim przy wyborach burmistrza i wiceburmistrza oświadczyła
frakcja rządząca, że wybory burmistrza i wiceburmistrza są "wewnętrz-
ną sprawą frakcji litewskiej" i że ani myśli ona układać się w tej
sprawie z mniejszościami.

Winno to być dla tych ostatnich nauką obywatelstwa.
W swoim czasie bowiem nie wzięły prawicowe grupy mniejszości naro-
dowych udziału w bojkocie wyborów, teraz ponoszą więc skutki.

"Lietuvos Aidas" o nieobywatelskim sta-
nowisku prasy opozycyjnej.

"Lietuvos Aidas" Nr.164 z dn.24.VII.1931 r. Artykuł

p.t."Temat często rozważany, lecz wciąż aktualny". Streszczenie:

W swoim czasie ukazała się w niektórych pismach li-
tewskich sensacyjna, przedrukowana następnie przez prasę zagra-
niczną wzmianka o uduszeniu dziecka różańcem przez zabobonnych ro-
dziców. Wzmianka ta okazała się wyssaną z palca. W związku z tem
potępić należy stosowane przez prasę opozycyjną metody puszczania
w świat kłamliwych wieści, które potem zagranica zaopatruje w ko-
mentarze, przedstawiające Litwę, jako kraj ciemnoty i zabobonu. Opo-
zycja litewska nie powinna zapominać, że pewni dziennikarze zagra-
niczni /nie mówiąc już o Polakach i innych jawnych wrogach/ mają
tajne instrukcje niepisania o Litwie nic życzliwego

VIII. Z PRASY LITEWSKIEJ W WILNIE.

o l e m i k a "V i l n i a u s R y t o j u s" z e "S ł o w e m"
s p r a w i e W i l n a .

W "Słowie" Nr.169 z 26 lipca r.b. ukazał się artykuł p.
.Ch. p.t. "Serce Wielkiego Księstwa Litewskiego". W związku z tem "Vil-
niaus Rytojus" polemizuje z autorem wspomnianego artykułu /Nr.60 z dn.1
sierpnia, artykuł p.t."Stolica i "stolica"":

Niejednokrotnie wypadło już omawiać na łamach "Vilniaus
Rytojus" sprawę Wilna jako stolicy. Pogląd litewski i bezkompromisowe

w tej sprawie stanowisko jest wszystkim znane. Ciekawą natomiast jest rzeczą, że o Wilnie, jako o stolicy zaczynają mówić Polacy i polskie organy prasowe. Były wprawdzie czasy, kiedy mówienie o Wilnie jako o stolicy oznaczało wśród Polaków ni mniej ni więcej jak zdradę. Czasy to "wcielenia bez zastrzeżeń". Wtedy pierwsze skrzypce grali endecy popularyzując w masach to hasło. Przytakiwali im również Polacy innych poglądów, nazywający siebie demokratami i żywiący rzekomo inne zapatrywania. Rzecz prosta był to jedynie pretekst i lekki parawanik, który ukrótce uległ pod działaniem wiatru endecckiego, a rzekomy demokratyzm krajowych Polaków znikł bez śladu. Pozostało jedynie puste miano demokratów.

Endecy po realizacji swego hasła "wcielenia bez zastrzeżeń" tryumfowali na całej linii. Zdawało się, że nastały złote czasy. Jednak zbiegiem czasu iluzje zaczęły się rozwiewać, a zamiast wymarzonego raju nastąpiły czasy rzeczywistej rzeczywistości. Wilno, które się stało 16-tym miastem wojewódzkim w Polsce nie uczyniło w ciągu ostatniego dziesięciolecia niemal żadnego postępu. Wprawdzie tu i owdzie urządzono trawniczki na ulicach, tu i owdzie wybielono dom. Faktycznie jednak Wilno żadnego postępu nie uczyniło i jeżeli odrobinę posuwa się czasami naprzód, to tylko w wypadkach, kiedy się uda w Warszawie pozyskać "pożyczki", w których sprawie co drugi dzień jeździ bądź prezydent miasta, bądź jego zastępca.

Na wiosnę r.b. znany działacz polski p.W.Wielhorski wygłosił odczyt o Litwie niepodległej, a przy okazji porównał Wileńszczyznę do człowieka chorego, który się odżywia tlenem. Na tę publicznie wypowiedzianą prawdę nikt z obecnych na odczycie nie zareagował. Nikt więc z Polaków za wyjątkiem p.Wielhorskiego nie posiada cywilnej odwagi by się przyznać do upadku Wilna. Wprawdzie w swoim czasie "Słowo" zamieściło kilka alarmujących artykułów na temat ciężkiej sytuacji Wilna, lecz były one jedynie powtarzaniem okłopotanych argumentów na tę samą nutę: Zlitujcie się nad nami, gdyż jesteśmy żebrakami".

Życie idzie jednak naprzód, a Wilno stoi na miejscu. Obecnie w związku z projektem przyłączenia do woj.wileńskiego ó woj.nowogródzkiego, pisze w słowie p.W.Ch. co następuje:

"Dziś Wilno jeszcze nie znalazło siebie. Wilno ustosunkowanych "Galileusz", Wilno "tannych", "tutejszych", wężących wszędzie intrygę i niezdolnych do twórczego wysiłku, Wilno "idące"- to jeszcze nie to Wilno, które niegdyś było, które będzie, i które zresztą jest - stojące na uboczu, senne, nieruchliwe, zamało ambitne, niezorganizowane.

Zwiększenie obowiązków, które spadną na Wilno, wskutek rozszerzenia granic wpływów, powinno wzbudzić energję Wilna, i przyczynić się do wydobywania nowych, drzemających jeszcze w jego łonie sił."

Wszystkie te słowa są pustą retoryką. Województwo nowogródzkie zawierające kilka zażydzonych miasteczek, 80-90% analfabetów białoruskich i kilkadziesiąt podupadłych dworów z pewnością twórczego wpływu na Wilno nie wwrze. Nie panowie W.Ch.-owie.

Sztucznym sposobem człowieka wyleczyć się nie da, a tylko czas jakiś można podtrzymać jego życie. Tak samo jest z Wilnem. Wilno odżyje wtedy, gdy będzie nie"stolicą" a prawdziwą stolicą.

07